

Finansdepartementet

Remissvar över betänkandet SOU 2021:75 En god kommunal hushållning

Sammanfattning

Några förslag som Ludvika kommun är positiv till:

- begreppet ”god kommunal hushållning”
- att fullmäktige ska besluta om ett långsiktigt program för god kommunal hushållning för hela koncernen
- att programmet ska innehålla några obligatoriska målsatta finansiella nyckeltal
- att balanskravet formuleras så att budgeten ska upprättas så att balanskravsresultatet är positivt
- en tidigarelagd och förenklad delårsrapport

Däremot motsätter vi oss bland annat följande förslag:

- att slopa möjligheten att hänvisa till synnerliga skäl för att inte upprätta en budget där intäkterna överstiger kostnaderna
- att införa en resultatreserv
- att ge en ny statlig myndighet i uppdrag att ge vägledning och stöd till kommuner i frågor avseende ekonomisk styrning och förvaltning

Dessutom tycker vi att det behövs mer underlag för att kunna ta slutgiltig ställning till förslagen:

- att staten vid djupare konjunkturedgångar garanterar en lägsta nivå för kommunernas skatteunderlag
- att ge revisionen ett utökat uppdrag att granska hur reglerna efterlevs inom den ekonomiska förvaltningen

Specifika synpunkter

Vi kommenterar främst de förslag där vi tydligt instämmer eller avstryker, men avstår från att säga något i de fall vi saknar uppfattning. Vi kopplar våra kommentarer till den avsnittsindelning som finns i betänkandets kapitel 6.

God kommunal hushållning i ekonomi och verksamhet (avsnitt 6.3.1)

Vi instämmer i förslaget. Begreppet ”god kommunal hushållning” markerar på ett bra sätt den nära kopplingen mellan ekonomi och verksamhet. Hushållning handlar om att skapa förutsättningar, planera och styra för att både på kortare och längre sikt klara både verksamhet och ekonomi, där verksamhetens omfattning behöver anpassas till de ekonomiska förutsättningarna.

Program för god kommunal hushållning (avsnitt 6.3.2)

Vi instämmer i förslaget. Det är bra att fullmäktige varje mandatperiod ska besluta om ett långsiktigt program för god kommunal hushållning för den kommunala koncernen. Det behövs en långsiktighet i planeringen, bland annat kopplat till befolkningsprognoser, investeringar och översiktsplan. Det är bra att programmet ska gälla hela koncernen.

Vi motsätter oss dock att programmet behöver omfatta minst tio år. Det är bättre att varje kommun själv bestämmer vilken tidsperiod som är lämplig.

Mål för ekonomin i programmet för god kommunal hushållning (avsnitt 6.3.4)

Vi instämmer i förslaget. De fyra nyckeltalen är viktiga och hänger ihop sinsemellan. Tillsammans ger de en god bild av det finansiella läget på både kortare och längre sikt. Därmed ger de ett bra underlag för styrningen. Obligatoriska nyckeltal underlättar också jämförelser kommuner emellan. Det är också bra att möjligheten finns kvar för en kommun att komplettera med egna målsatta nyckeltal, utifrån sin situation och sina framtidsutsikter.

Riktlinjer för förvaltning av medel och resultatreserv i programmet för god kommunal hushållning (avsnitt 6.3.5)

Vi instämmer i förslaget att programmet ska innehålla riktlinjer för tillåten risk vid placeringar och upplåning.

Balanskravet (avsnitt 6.4.1)

Vi instämmer i förslaget. Balanskravet ska ses som en lägsta godtagbar nivå för kommunens resultat på kort sikt. Det är bra att kravet formuleras som att budgeten ska upprättas så att balanskravsresultatet är positivt.

Undantag från balanskravet (avsnitt 6.4.2)

Vi motsätter oss förslaget. Det bör finnas kvar en möjlighet att hänvisa till synnerliga skäl för att inte upprätta en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Det kommer alltid kunna uppstå oförutsedda och extraordinära händelser som kraftigt kan påverka en kommuns ekonomi redan i planeringsfasen (budget). Det kan också uppstå situationer där planerade avvecklingskostnader och andra åtgärder av engångskaraktär bidrar till ett svagt budgeterat resultat på kort sikt, men ger en starkare ekonomi i ett längre

perspektiv. Att slopa möjligheten att hänvisa till synnerliga skäl kan därför ytterst riskera att hota det kommunala självstyret liksom möjligheterna att skapa en god kommunal hushållning på längre sikt.

Undantag från kravet på att reglera negativa balanskravsresultat (avsnitt 6.4.3)

Vi motsätter oss förslaget. Det bör finnas kvar en möjlighet att hänvisa till synnerliga skäl för att inte behöva reglera ett negativt balanskravsresultat. Det främjar inte kommuners ekonomi om möjligheten försvinner för samtliga, bara för att ett mindre antal kommuner/regioner enligt utredningen har använt möjligheten på ett för alltför generöst sätt. Dock kan vi instämma i förslaget *om* det görs möjligt att reglera ett negativt resultat mot det egna kapitalet, så länge det egna målet för soliditet uppnås.

Nya balanskravsjusteringar (avsnitt 6.4.5)

Vi instämmer i förslaget att balanskravsutredningen ska kompletteras med den nya justeringsposten ”ökning eller minskning av pensionsförpliktelser till följd av ändring av livslängdsantaganden eller diskonteringsränta”.

Redovisning av årets resultat efter balanskravsjusteringar och balanskravsresultat (avsnitt 6.4.6)

Vi motsätter oss förslaget. En resultaträkning och en balanskravsutredning är två olika rapporter, som inte bör blandas samman. Vi tycker att nuvarande resultaträkning är bra och bedömer att den är förhållandevis enkel att förstå också för en intresserad allmänhet. Ytterligare två resultatnivåer i direkt anslutning till resultaträkningen riskerar att skapa otydlighet och försvåra tolkningen. I stället bör balanskravsresultatet även fortsättningsvis redovisas på en egen plats i årsredovisningens förvaltningsberättelse.

Resultatreserv (avsnitt 6.5)

Vi motsätter oss förslaget att införa en resultatreserv. Det borde vara möjligt för en kommun/region att reglera ett negativt resultat mot det egna kapitalet, så länge det egna målet för soliditet uppnås.

Garantimodell (avsnitt 6.6.4)

Vi instämmer *i princip* i förslaget. Staten bör vara yttersta garant för att välfärden fungerar i landet, även i djupare konjunkturedgångar. Att staten garanterar en lägsta nivå för utvecklingen av kommunernas skatteunderlag *kan* ge stabila planeringsförutsättningar och förhindra alltför kraftiga försämringar av den lokala välfärden med kort varsel. Men frågan hur en garanti bäst ska utformas berör många delfrågor på både nationell och lokal nivå, som är svåra att överblicka och bedöma utifrån det underlag som presenteras i betänkandet. Det sägs också i betänkandet att det återstår ett fortsatt utredningsarbete kring den närmare utformningen. Vi kan därför nu inte förbehållslöst instämma i förslaget, utan anser att frågan först behöver belysas ytterligare.

Tydligare regler av budgetens innehåll (avsnitt 6.7.2)

Vi instämmer i förslaget. Det är bra att budgetera de finansiella rapporter, som sedan ska följas upp i årsredovisningen. Det ger en röd tråd i styrningen och underlättar uppföljningen.

En samlad bedömning av den kommunala koncernens ekonomi (avsnitt 6.7.3)

Vi instämmer i förslaget. Det är bra att det ska göras en bedömning av koncernens samlade ekonomi. Det gäller inte minst investeringsverksamheten och dess finansiering, som behöver ses på koncernnivå. Det är bra att det till stor del blir upp till den enskilda kommunen att själv avgöra vad som ska tas upp i bedömningen och hur den ska redovisas.

Förändrad delårsrapport (avsnitt 6.7.9)

Vi instämmer i förslaget med en tidigarelagd delårsrapport med färre obligatoriska inslag. Det är bra att fullmäktige ges tidiga signaler på eventuella avvikelser mot budget, så att det vid behov finns tid att genomföra korrigerande åtgärder. Det är också bra att möjligheten finns kvar för en kommun att redovisa fler uppgifter än de som är obligatoriska.

Revision och kontroll (avsnitt 6.8)

Vi är tveksamma till förslagen i detta avsnitt. Fullmäktige, med de demokratiskt folkvalda politikerna, är kommunens högsta beslutande och styrande organ. Det är därmed fullmäktige som ytterst hanterar det kommunala självstyret. På uppdrag av fullmäktige har revisorerna ett uppdrag att granska både verksamhet och ekonomi. Vi anser att revisionen har en mycket viktig funktion i den kommunala demokratin, och kan ha viss förståelse för utredningens vilja att på flera områden ge revisionen ett utökat uppdrag att granska hur reglerna efterlevs inom den ekonomiska förvaltningen. Men utifrån det underlag som presenteras i betänkandet tycker vi att det är svårt att ta ställning till de konkreta förslagen – som ytterst handlar om det kommunala självstyret, om hur det demokratiska systemet ska utformas och hur balansen ska se ut mellan olika folkvalda och rättsvårdande instanser. Vi tycker att förslagen först behöver belysas mer allsidigt.

Vägledning och stöd bör ges av en statlig myndighet (6.9.4)

Vi motsätter oss förslaget. Det räcker med den vägledning och det stöd som en kommun redan i dag kan få av främst Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Leif Pettersson
Kommunstyrelsens ordförande

Maria Skoglund
Kommundirektör